

การแยกตัวประกอบของพหุนาม

① การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

1. การแยกตัวประกอบของพหุนาม คือ การเขียนพหุนามในรูปผลคูณของพหุนามที่มีดีกริต่ำกว่าตั้งแต่สองพหุนามขึ้นไป

2. การแยกตัวประกอบโดยใช้สมบัติแจกแจง ทำได้โดยการนำตัวประกอบร่วมของทุกพจน์ของพหุนามเขียนแยกออกมาหน้าวงเล็บ เช่น

$$10x^5y^2 - 12x^2y^6 = 2x^2y^2(5x^3 - 6y^4)$$

ตรวจสอบการแยกตัวประกอบทำได้โดยการคูณแจกแจง แล้วผลคูณเท่ากับพหุนามเดิม

$$2x^2y^2(5x^3 - 6y^4) = (2x^2y^2)(5x^3) + (2x^2y^2)(-6y^4) = 10x^5y^2 - 12x^2y^6$$

3. พหุนามซึ่งเขียนในรูปทั่วไป $x^2 + bx + c$

สามารถแยกตัวประกอบได้ในรูป $(x + m)(x + n)$ โดย $m + n = b$ และ $m \times n = c$ เช่น

$$x^2 - 3x - 10 = (x - 5)(x + 2)$$

3. พหุนามในรูปกำลังสองสมบูรณ์ คือ พหุนามที่เขียนในรูป หน้า² + 2(หน้า)(หลัง) + หลัง² หรือ หน้า² - 2(หน้า)(หลัง) + หลัง²

$$\text{เช่น } x^2 + 8x + 16 = x^2 + 2(x)(4) + 4^2$$

$$x^2 - 10x + 25 = x^2 - 2(x)(5) + 5^2$$

สามารถแยกตัวประกอบของกำลังสองสมบูรณ์โดยใช้สูตร

$$A^2 + 2AB + B^2 = (A + B)^2$$

$$\text{หน้า}^2 + 2(\text{หน้า})(\text{หลัง}) + \text{หลัง}^2 = (\text{หน้า} + \text{หลัง})^2$$

$$A^2 - 2AB + B^2 = (A - B)^2$$

$$\text{หน้า}^2 - 2(\text{หน้า})(\text{หลัง}) + \text{หลัง}^2 = (\text{หน้า} - \text{หลัง})^2$$

5. พหุนามในรูปผลต่างกำลังสอง คือ พหุนามซึ่งเขียนในรูป หน้า² - หลัง² เช่น

$$x^2 - 121 = x^2 - 11^2$$

สามารถแยกตัวประกอบผลต่างกำลังสองโดยใช้สูตร

$$A^2 - B^2 = (A + B)(A - B)$$

$$\text{หน้า}^2 - \text{หลัง}^2 = (\text{หน้า} + \text{หลัง})(\text{หน้า} - \text{หลัง})$$

② การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสูงกว่าสอง

1. พหุนามในรูปผลบวกกำลังสาม คือ พหุนามที่เขียนในรูป หน้า³ + หลัง³ เช่น

$$X^3 + 8 = X^3 + 2^3$$

สามารถแยกตัวประกอบโดยใช้สูตร

$$A^3 + B^3 = (A + B)(A^2 - AB + B^2)$$

$$\text{หน้า}^3 + \text{หลัง}^3 = (\text{หน้า} + \text{หลัง})(\text{หน้า}^2 - \text{หน้าหลัง} + \text{หลัง}^2)$$

2. พหุนามในรูปผลต่างกำลังสาม คือ พหุนามที่เขียนในรูป หน้า³ - หลัง³ เช่น

$$X^3 - 1,000 = X^3 - 10^3$$

สามารถแยกตัวประกอบโดยใช้สูตร

$$A^3 - B^3 = (A - B)(A^2 + AB + B^2)$$

$$\text{หน้า}^3 - \text{หลัง}^3 = (\text{หน้า} - \text{หลัง})(\text{หน้า}^2 + \text{หน้าหลัง} + \text{หลัง}^2)$$

3. ทฤษฎีเศษเหลือ คือ ทฤษฎีที่ใช้ในการคำนวณหาเศษของการหารพหุนาม

ทฤษฎีเศษเหลือมีทฤษฎีบท ดังนี้

“ถ้าหารพหุนาม $P(x)$ ด้วยพหุนาม $x - a$ โดยที่ a เป็นค่าคงตัวแล้วจะได้เศษเหลือเป็น $P(a)$ ”

เช่น การหาร $x^2 + 2x + 6$ ด้วย $x - 3$

$$x - a = x - 3 \rightarrow a = 3$$

หาเศษจากการหารโดยนำ 3 แทนค่าเป็น x

$$P(x) = x^2 + 2x + 6$$

$$P(3) = 3^2 + (2)(3) + 6 = 21$$

หรือ การหาร $3x^2 + 2x + 1$ ด้วย $x + 1$

$$x - a = x - (-1) \rightarrow x = -1$$

หาเศษจากการหารโดยนำ -1 แทนค่าเป็น x

$$P(x) = 3x^2 + 2x + 1$$

$$P(-1) = 3(-1)^2 + (2)(-1) + 1 = 2$$